

O důležitém otazníku

Sk 9,1-9: Saul nepřestával vyhrožovat učedníkům Páně a chtěl je vyhladit. Šel proto k veleknězi a vyžádal si od něho doporučující listy pro synagogy v Damašku, aby tam mohl vyhledávat muže i ženy, kteří se hlásí k tomu směru, a přivést je v poutech do Jeruzaléma. Na cestě, když už byl blízko Damašku, zazářilo kolem něho náhle světlo z nebe. Padl na zem a uslyšel hlas: „Saule, Saule, proč mne pronásleduješ?“ Saul řekl: „Kdo jsi, Pane?“ On odpověděl: „Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ. Vstaň, jdi do města a tam se dovíš, co máš dělat.“ Muži, kteří ho doprovázeli, zůstali stát a nebyli schopni slova; slyšeli sice hlas, ale nespatriili nikoho. Saul vstal ze země, otevřel oči, ale nic neviděl. Museli ho vzít za ruce a dovést do Damašku. Po tři dny neviděl, nic nejedl a nepil.

Dt 6,4-9: Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný. Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. A tato slova, která ti dnes prikazuji, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na veřeje svého domu a na své brány.

I. Hospodin jediný

„Dobře mě poslouvej: Hospodin jediný je tvůj Bůh.“ Tato slova jsou skoro na začátku Bible a pak je tam o tom Bohu, který je pro nás jediný, řečeno opravdu hodně: jak jsme na něm úplně závislí a jak nerozumné by bylo, kdybychom ho chtěli zaměnit za kohokoli jiného. Což lidi samozřejmě opakovaně dělali (o tom je v Bibli asi tak milion příběhů) a opakovaně na to dopláceli.

„Dobře poslouvej: Hospodin jediný je tvůj Bůh.“ Když se ta věta uzavře do historie, bude vůči nám vcelku neškodná a začne

se na ní usazovat prach jako na jiném starém haraburdí. Pak na to možná doplatíme, jako tamti dávní lidé v Bibli. Ne ze msty – Bůh není pomstychtivý, jak o něm podle sebe člověk někdy usuzuje. Ne ze msty, ale proto, že si sami připravíme past, jíž se pak bude těžké vyhnout.

Jenom Hospodin je náš Bůh. Ta slova měj v srdci od rána do rána a rozmlouvej o nich se svými blízkými a nejen s nimi: pro co žiju, co od života čekám a co pro to jsem schopen udělat a obětovat. Slovem Bůh se míní kotva, která mě drží, když se přes nás valí nějaký dobový proud a vlnobití, anebo světlo majáku, které varuje před ztroskotáním, nebo zdroj síly, když jsem se silami na dně a když se bojím. To a mnohem víc se do toho slova vejde. Takovou kotvu a světlo hledá každý, jen jde o to, kdo nebo co tím světlem, tím bohem má být.

„Poslyš: jediný, kdo ti bude něco platný, je Hospodin.“ To proto, že Hospodin vysvobozuje z otročení, nedolomí nalomenou třtinu, převádí přes dravý proud a žehná malým i velkým. Takhle to vyjadřují v Bibli ti, kdo s tím mají nějakou zkušenost. Tím není řečeno, že budou napořád v blahobytném bezpečí, protože život je přece jen pestřejší a komplikovanější a někdy bolí. Když se ocitnete v ponurém labyrintu, cesta ven se hledá velmi těžko a to je právě chvíle, kdy má člověk chuť se zařídit po svém, jako jistý Adam a jeho žena. Bůh to ví (jak by ne?), nepomstil se (není takový), jen se zeptal: „Kde jsi, Adame?“ Kam jsi to dospěl?

II. Boha nikdo neviděl

Hospodin jediný, o tom není pochyb, jenže pak se událo, co evangelista Jan shrnul: „Boha nikdy nikdo neviděl, ale všechno, co bylo třeba, nám o něm řekl jeho syn.“ A my podle toho čteme informace o Bohu po křesťansku, to znamená přes Krista Ježíše. Z toho, co říkal, ale hlavně z toho, co prožil a jak ho z ponurého labyrintu Bůh vyvedl ven.

Na tomto tématu se stoupenci jediného Boha začali rozdělovat. Věřícím, kteří úzkostlivě dbali na čistotu víry a života, šli tihle

noví vyznavači Krista pořádně na nervy, a tak je hleděli umlčet. Když křesťanům hrozilo nebezpečí ve městě, rozprchli se jinam a Bible vypráví, jak se za nimi na jedno místo (až do Damašku) pustil jistý Saul, bystrý a vzdělaný farizeus, aby je pozatýkal a odvedl v poutech před tribunál.

Věřím, že měl Saul čisté úmysly a rozčilovalo ho, jak tihle křesťané rozmazávají Boží jedinečnost (aspoň podle jeho názoru), a možná se obával, že to bude jen první krůček k úplnému rozmlžení víry, tak jak jsme ji převzali od rodičů a od předků. To by nám mohlo být srozumitelné, protože máme v dějinách předky, třeba evangelíky a katolíky, kteří na ty druhé a na jejich církve koukali s podobným podezřením a nedůvěrou, a kdo byl silnější, dal to těm druhým pocítit.

Saul vyrazil do ciziny na poněkud dobrodružnou výpravu. Šel tam vybaven doporučujícími dopisy a hlavně s odhodláním bránit pravou víru, která soudí, že tak, jak jsem se to naučil v mládí, tak je to správně! Nepochybně mě i vás ovlivňuje, co jsme se kdo naučili v dětství či v mládí, tvoří to jakýsi rámec, do kterého si zařazujeme všechny další události a poznatky, a pěstujeme si pocit, že máme jasno. Takhle jasno měl i Saul.

III. Otazník

Když mám jasno, to ještě neznamena, že je to i správně. Zřejmě je to třeba v politice: někomu fandíte, někomu rozhodně ne, druhý člověk to má přesně obráceně, oba máte jasno – ale dá se z toho vyvodit, kdo z vás to vidí správně?

Saul měl jasno, a pak se stalo něco, kvůli čemu je tento příběh v Bibli. Zářící světlo z nebe, nic se před ním neschová, Saul však nevidí vůbec nic. Někdo na něj mluví, jeho průvodci to slyší, ale nikoho nevidí. V předchozích příbězích se v Bibli vyprávělo, že se Bůh nevzdal vlivu, který na nás má. I tady někoho poněkud překvapivě oslovil. Saul měl jasno, ale teď najednou tápe a nevidí, co dál. Ne kvůli tmě, naopak.

Dělal dosud něco špatně? Křesťané, které pronásledoval, by asi řekli, že ano, on a jeho příznivci by to naopak popřeli. Vypravěč

líčí, jak ho teď Bůh zastavil a udělal to větou, která má na konci otazník: Proč to děláš? Proč mě pronásleduješ?

Takhle nás Bůh ovlivňuje: výsledek je, že Saul vůbec neví, co dál. Bůh ho zastavil otázkou, ke které mu neposkytl odpověď – protože tu si musí člověk najít sám. „Proč to děláš?“ Jen ho upomene, že když pronásleduje lidi, pronásleduje i samotného Pána („cokoli učiníte komukoli z lidí, mně jste učinili,“ pamatujete?). Adame, kdes to skončil? Saule, proč mě pronásleduješ? Na Boží otázky musíme najít odpověď sami. Však i Saulovi řekl už jen to, ať jde tam, kam měl namířeno, a tam že se dozví, co dál. Saul tři dny nejedl, nepil, neviděl a nechápal.

Potom se dozvěděl, co by mělo být dál, a museli mu s tím pomoci lidi, kteří se ho doteď báli. Ale i takové překážky umí Boží duch překonat.

požehnání

Milost vám a pokoj od toho, který byl, který je a který přichází.

Milost vám a pokoj od Ježíše Krista, věrného svědka a vládce králů země.

Vždyť on je prvorozený z mrtvých – díky němu jsme zproštěni hříchů a jsme Bohu blíž.

Ať vás tedy Boží pokoj provází ode dneška už napořád na všech životních cestách, po nichž máte projít.

Ať vám milost dělá život krásným a bohatým před Boží tváří, láska ať vás provází a hřeje a ať vás brání před chladem a mrazem lidské zloby

a Boží pravda ať vám svítí na cestu, když se moci chopí tma.

Amen.